

adabatu 'txaplataz betea, adabaki askokoa'	«Eta ilara horren amaieran, noizbait baserria izandako eraikin kedartu eta adabatua ageri zen.»	(46)
aditu 'entzun / ulertu'	«Lehen pisuko leihoa ireki zen lipar batez, eta aurpegirik ikusi ez, baina aditu bai aditu zela atso baten ahots desatsegina...»	(46)
ahitu 'agortua, ezindua'	«Esne-saltzailea lurrerantz makurtu zen, gerri ahituak baimentzen zion neurrian...»	(145)
albait -en 'ahalik eta -en, ahal den eta...'	« Albait bizkorren igo zituen berak ere eskaileak, gorputzeko gantz kiloek baimentzen zioten neurrian.»	(124)
aldapa 'aldatsa'	«Gizon bi oinez zihoazen aldapa itzeleko errepedean gora.»	(33)
arraildu 'arrakalatu, pitzatu, artesitu'	«...zutik kokatzea, trenbidea mugatzen zuen petril arrailduaren gainean, bizkar emanez errepedeari.»	(129)
arranopola! 'ospera!'	«— Arranopola! –bota zuen detektibeak—. Emango nuke hemen dagoela gure argibidearen funtsa...»	(35)
arrastiri 'arratsaldea'	«...begiratoki zabalak eskaintzen zuen ikuspegiari so, arrastiriko azken argia aprobetxatuz.»	(79)
artean 'oraindik' (irag.)	«Porra erakutsi zion zaindariak Etxeberi, eta beronek protesta egin zuen, artean guztiz esnatu barik...»	(39)
ataka 'irekidura, aireztatzekoa'	«...ate nahiz leihoak itxita zeuden, eta horma nagusiaren goialdeko ataka hondatu iluna zen irekigune bakarra, ganbarakoa.»	(34)
barrabil 'potroa, testikulua'	«...gizontzarrak tinko so egiten zien, mihia aterata (...) eskuak tergalazko praka nasaien poltsikoetan sartuta, igurtziak eginez barrabil inguruan.»	(21)
begitarte 'aurpegiera, keinua'	«—Gabon –bota zuen Artabek, begiratzen zieten gazte bermuda eta tupedunen burlazko begitarteei garrantzirik eman gabe.»	(88)
berbakera 'hizkera, berba modua'	«...harira etorri zen andrea, jario urri eta zuzeneko berbakera berreskuratuz.»	(136)
berriketan jardun 'berba eta berba ekin'	«Bizpahiru agure-atsok ondoko jarlekuetatik begiratzen zioten, eta beste askok berriketan ziharduten ...»	(79)
bestela 'ezpabere'	«—Bost minutu duzue hemendik alde egiteko –entzun zuen, izaturik. Bestela ...»	(39)
bidenabar 'bide batez'	«—Ez kezkatu, Etxebe, hobeto jaitsiko baikara solasean poliki-poliki. Bidenabar esanda –irribarre maltzurra marratzu zen detektibearen ezpainetan...»	(68)
bin laden '500 euroko billetea'	«...esan zuen Artabek, gabardinako poltsikoan zeramatzan Bin Laden biak laztanduz. Egidazu jaramon, Etxebe.»	(28)
biribilgune 'bideko biribila, rotonda'	«—Juanitaren gana ez dugu joko, ala? Badakit zein biribilgunetan egiten duen lan aspaldi honetan.»	(28)
bits 'aparra'	«...erantzun zion zerbitzariak, bitsik gabeko edaria isuriz edalontzietan.»	(58)
buruan 'ondoren, eta gero, garrenean'	«Baina ez zuen luzaro iraun haren nahasteak, minutu biren buruan beste dei bat jaso baitzuen.»	(19)
buruan erabili 'pentsatzen aritu'	«Isilaldia egon zen gero, harik eta Etxebek buruan bueltaka zerabilena aipatzen animatu zen arte.»	(143)
cachet 'artistek... kobratzen dutena'	«Badakizu, hortaz, detektibe pribatu kotizatua naizela, cachet altu samarrekoa...»	(18)
diost 'esaten dit'	«...baina nire senak diost gakoia ez dagoela inguru honetatik urrunegi.»	(73)
egurastu 'aireztatu'	«—A zer gustu txarra! –bota zuen bat-batean detektibeak, atsedean eginez eta jantzita zeraman gabardina pixka bat egurastuz .»	(79)
erabakitsu 'irmo, ziurtasunez'	«Jende mordoa zebilen batetik bestera, eta Peralesek hartu zuen agintea, erabakitsu .»	(51)

eskerga 'handi-handia, itzela'	«Buru eskerga zuen, Etxeberena baino are handiagoa, eta detektibea izutu egin zen...»	(100)
finitu 'akabatu, amaitu'	«Kasu honetako gastuekin finitzean egingo ditugu kontuak. A zer-nolako gizon mesfidatia!»	(34)
funts 'gakoa, muina'	«—Arranopola! —bota zuen detektibeak—. Emango nuke hemen dagoela gure argibidearen funtsa ...»	(35)
gantz 'koipea, okelaren lodia'	«Albait bizkorren igo zituen berak ere eskaileak, gorputzeko gantz kiloeak baimentzen zioten neurrian.»	(124)
garunak zurrupatu 'tenteldu' (comer el tarro)	«—Enpin! Ez dut besterik entzun nahi, argi baitago garunak zurrupatu dizkizutela hauek ere. Agian egunen batean ohartuko zara inbasioaren arriskuez...»	(23)
grinatsu 'pasiozkoa, bizi-bizia'	«Gogoan duzu zelako tertulia literario grinatsuak antolatzen genituen?»	(52)
gurtza-tokia 'zeremonia erlijiosoetarako lekua'	«Eta ermita bera beren gurtza-tokia izango zen antzina, meskita bat edo...»	(110)
halandaze 'hori horrela, hortaz, beraz'	« Halandaze , niretzat beste lantxoren bat badaukazue, Manilako kasuaren antzekoa...»	(30)
hatz-koskor 'atzamarretako juntadurak'	«Zinpeko zaindaria kotxeko atariraino hurbildu eta aurrealdeko kristala jo zuen, hatz-koskorrez lehenik, ukabilaz gero...»	(39)
hur 'fruitu lehorra'	«—OK, baina eramango ditugu hur batzuk biderako?»	(68)
hurritz 'hurak ematen dituen arbola'	« Hurritzez inguratutako zelaitxo baten erdian zegoen, eta menhir itxurako kuartozko zutari bat zuen aldamenean.»	(34)
igel-toka 'txapa biribilak sartzeko jokoak'	«Sarreraren eskuinaldean igel-toka zegoen, egurrezko jarleku hondatu baten ondoan...»	(46)
ikusian ere 'badaezpada zerbait ikusten den'	«Ez da soberan egongo begirada bat botatzea zulotik, zerbait interesgarria ikusian ere .»	(66)
ingurumari 'ingurua, ingurunea'	«Isiltasuna zen nagusi ingurumarian , lantzean behin orro itzelek hondatzen zutena.»	(34)
itxian ere 'badaezpada ixten dituzten'	«...baina gaur lehenbailehen heltzea komeni zaigu, postuak itxian ere .»	(50)
itzal 'ospea, entzutea'	«—Neure sena, Etxebe, neure sena. Horrexegatik naiz hain itzal handiko detektibea.»	(20)
itzaltsu 'ospe handikoa'	«Normala iruditzen al zaizu txakur bati Sabin izena jartzea? Jende itzaltsu asko izan da izen horren jabe...»	(79)
itzel 'eskerga, erraldoia, izugarria'	«Gizon bi oinez zihoazen aldapa itzeleko errepidean gora.»	(33)
jaramon egin 'arreta jarri, kasu egin'	« Egidazu jaramon , Etxebe: sakela diruz beteta dagoelarik, hobe da horrelako emakume puxkengandik urrun mantentzea.»	(28)
jendilaje 'jendaila, jende gaiztoa'	«— Jendilaje horrekin ere hasi zara adiskidetzen, hortaz? Ez dizu lotsarik ematen?»	(23)
kakalardo 'intsektu koleopteroa' (escarabajo)	«—Ez da horren korapilatsua. Kakalardo urdina kutun sakratua zen egiptoarren artean, mundu guztiak dakienez.»	(109)
kedartu 'keak ilundua'	«Eta ilara horren amaieran, noizbait baserria izandako eraikin kedartu eta adabatua ageri zen.»	(46)
kilikadura 'kilimazko ezinegona'	«—Eta? —Etxebek, kilikaduraz .»	(98)
klaskatu 'hots zolia atera' (hatzekin...)	«Peralesek behiei egiten zaienaren antzeko hotsa atera zuen, mihia klaskatuz , eta andreak kezuz itzuli ziren euren txokoetara.»	(57)
kokospeko 'kokotsaren azpia, girgiloa'	«Nork esango zidan niri biboterik gabeko kokospekoa uzteko?»	(17)

korapilatsu 'nahaspilatu, aldrebestua'	«—Ez da horren korapilatsua . Kakalardo urdina kutun sakratua zen egiptoarren artean, mundu guztiak dakienez.»	(109)
korrok egin 'korrokada bota'	«Platera guztiz hustutakoan, Minguez komisariordeak korrok egin zuen, platera zakarrontzira bota...»	(72)
kutun 'paparrean eramateko irudia edo'	«—Ez da horren korapilatsua. Kakalardo urdina kutun sakratua zen egiptoarren artean, mundu guztiak dakienez.»	(109)
kuxkuxean 'ikertu, jakin nahian'	«...horrela egon ziren pixka baten, gainekoa kuxkuxean eta azpikoa zain.»	(66)
lar nabarixak 'nabarmenegiak'	«Baina bota egin ninduten taldetik, ze lar nabarixak ziren nire kolorea eta neurrixa.»	(30)
lausengu 'gehiegizko laudorioa, losintxa'	«—Bueno, bueno, lagunok —moztu zuen Peralesek—, hobe izango da lausengu leloak baztertu eta laurok batera trago bat hartzea, ezta?»	(56)
lauso 'nahasia, difuminatua'	«Itzal lausoak baino ez ziren bereizten farol makal baten argipean...»	(55)
lipar 'unea, momentua'	«Lehen pisuko leihoa ireki zen lipar batez, eta aurpegirik ikusi ez, baina aditu bai aditu zela atso baten ahots desatsegina...»	(46)
litxarrerria 'jateko gauza txikiak eta askotarikoak'	«...tigretoi zuriak dauzkat, gominolatan suge gorriak eta krokodilo berdeak. Gisa horretako litxarrerriak badaude, baina mandeuli urdinik ez da oraindik asmatu.»	(27)
makal 'eskasa, ahula'	«Itzal lausoak baino ez ziren bereizten farol makal baten argipean...»	(55)
mamorro 'kokoa, mamua, bitxoa'	«—Figura bat topatu behar dut, edo harribitxi bat, edo mamorro bat. Nik neuk ere ez dakit oraindik.»	(53)
mandeuli 'zaldietako euli beltz handiak'	«— Mandeuli urdina topatu behar duzu.»	(18)
marmar egin 'erneguka, ahapeka mintzatu'	«...sobrea eskatu zion laguntzaileari. Marmar egin zuen irekita zegoela ikustean.»	(21)
mehar 'argala'	«...zakur beltz sendoa eta kolore bereko arropaz jantzitako andre meharra .»	(70)
memelo 'kokoloa, leloa'	«Ulertzen duzu orain zergatik diren errudunak etorkinak, memelo horrek?»	(41)
muin egin 'musu emateko keinua'	«...txapela burutik kenduz eta andrearen eskuan muin eginez ...»	(56)
nabar 'kolore anitzekoa, nahasia'	«Kate luzeaz lotutako txakur nabarrak zoro baten pare egin zien zaunka kanpotarrei, baina andrearen "tomaki!" oihu hutsa nahikoa izan zen...»	(106)
nasai 'arropa zabala, estua ez dena'	«...gizontzarrak tinko so egiten zien, mihia aterata, gorputza geldu, eskuak tergalazko praka nasaien poltsikoetan sartuta, igurtziak eginez barrabil inguruan.»	(21)
nasai 'zabala, estua ez dena'	«Silueta bat atera zen bizkor lokalaren sarreratik, zira nasai batez babestuta.»	(62)
ostendu 'ezkutatu'	«...Abrisketaraino iritsi nintzen, Mandeuli Urdina eta nekropoli galdua bertan ostendurik zeudelakoan.»	(134)
osteratxo bat 'bueltatxo bat, paseotxo bat'	«...ea errekor berria lortzen dudana, eta gero agian osteratxo bat egingo dut handik.»	(93)
paratu 'jarri'	«Ikertzaileak, bakarrik zeudela iritizita, eraikinari begira paratu ziren...»	(34)
patxadaz 'astiro, emekiro'	«Esango dizut zer egingo dugun: zaindari zakar horri gure egoeraren berri emango diogu, patxadaz ...»	(41)
pekatsu 'pekaz bete'	«...garagardo-edaleen tripaduna, ile eta begi argikoa, azal zurbil eta pekatsukoa ...»	(47)
pertxenta 'liraina, eder-ederra, deigarria'	«...aitortu behar dut, urteen igarotzea gorabehera, lehen bezain pertxenta ageri zarela.»	(56)

petril 'bide bazterreko hesia, babesa'	«...zutik kokatzea, trenbidea mugatzen zuen petril arrailduaren gainean, bizkar emanez errepideari.» (129)
pizgailu 'metxeroa'	«—Mmmmm... –esan zuen Simonek—. Lehenengoa lehenengo. Baduzu pizgailurik? » (22)
poliki-poliki 'astiro-astiro, emeki-emeki'	«—Ez kezkatu, Etxebe, hobeto jaitsiko baikara solasean poliki-poliki . Bidenabar esanda –irribarre maltzurra marraztu zen detektibearen ezpainetan...» (68)
prefosta 'noski, jakina'	«— Prefosta , Etxebe, prefosta –tiranteen atzean sartu zituen atzamar lodiak detektibeak, zintzo aurpegia ipiniz...» (23)
purrustaka 'protestaka, amorruz'	«Detektibeak purrustaka luzatu zion bosteko billetea saltzaileari...» (26)
puxka 'itzela, ikusgarria'	«Egidazu jaramon, Etxebe: sakela diruz beteta dagoelarik, hobe da horrelako emakume puxkengandik urrun mantentzea.» (28)
sakela 'poltsikoa, patrika'	«Egidazu jaramon, Etxebe: sakela diruz beteta dagoelarik, hobe da horrelako emakume puxkengandik urrun mantentzea.» (28)
sená 'instintoa'	«—Neure sená , Etxebe, neure sena. Horrexegatik naiz hain itzal handiko detektibea.» (20)
talaian jarri 'adi jarri, erne'	«—Aizu, nagusi, ez duzu txakur baten marmarra entzun? Artabe talaian jarri zen une batez...» (37)
tomaki 'txakurrei, alde egiteko adierazteko'	«Kate luzeaz lotutako txakur nabarrak zoro baten pare egin zien zaunka kanpotarrei, baina andrearen " tomaki! " oihu hutsa nahikoa izan zen...» (106)
trufa 'iseka, burla'	«Peralesek trufazko begirada zuzendu zion Etxeberi. Beronek mesfidati egin zion so hari.» (49)
tu egin 'txistua edo listua bota'	«—Zergatik? – tu eginez hagin artetik ateratako janari hondakin txiki bat botatzeko.» (73)
tupedun 'bekoki gaineko ile sorta'	«—Gabon –bota zuen Artabek, begiratzen zieten gazte bermuda eta tupedunen burlazko begitarteei garrantzirik eman gabe.» (88)
txortan aritu 'larrutan, amodioa egiten'	«Izan ere, bere belaun baten gainean euli bi txortan ari ziren, eta gizontzarrak tinko so egiten zien, mihia aterata...» (21)
xaboia eman 'gantza eman, losintxatan aritu'	«—Utzi xaboia emateari , berdín kobratuko baituzu, eta esadazu zer dakizun Mandaegli Urdinari buruz.» (25)
xaxatu 'zirikatu, zeozer egitera bultzatu'	«Animaliak xaxatu zituzten borrokarako, eta halako baten arduradunak hasteko agindua eman zuen.» (84)
xuxurlatu 'ahapeka, isilka hitz egin'	«—Begiak zabal-zabalik izango ditut aurrerantzean – xuxurlatu zuen itsuak, eta ozenki mintzatuz jarraitu zuen...» (26)
zakar 'latza, gogorra'	«Esango dizut zer egingo dugun: zaindari zakar horri gure egoeraren berri emango diogu, patxadaz...» (41)
zantzu 'arrastoa, izpia'	«Ermita inguru guztian ikus zitezkeen horren zantzuak , belar hasiberriaz estaltzen ari ziren lur biguneko guneak...» (104)
zereko (esanahi zehatz bakoa, ordezkoa)	«—Nik uste ehuneko batekin egingo duzula, mutiko txintxoá bazara? —Ehun zereko batekin?» (58)
zin egin 'prometitu, agindu'	«—Bortxatu egin nau, maitea, zin degizut –desenkusatu zen andrea.» (125)
zira 'euritarako jantzi iragazkaitza'	«Silueta bat atera zen bizkor lokalaren sarreratik, zira nasai batez babestuta.» (62)
zizpuru egin 'putz egin'	«Emakume haietako batek zizpuru egin zuen, beste batek zeozer xuxurlatu desgogara...» (121)
zizt egin 'ziztatu, eztenkada sartu'	«...esadazu zer dakizun Mandaegli Urdinari buruz. — Zizt eginez gero gorriak ikusten direla, eta beltzak direla, ez urdinak.» (26)
zutarri 'harkaitza'	«Hurritzez inguratutako zelaitxo baten erdian zegoen, eta menhir itxurako kuartozko zutarri bat zuen aldamenean.» (34)